

Země živitelka 2026: Pomocí DNA vědci odhalují nelegální obchod se zvířaty

21.8.2026 - | Česká zemědělská univerzita v Praze

Jak poznat původ masa, když podle vzhledu už nelze určit, z jakého zvířete pochází? Odpověď nabízí molekulární genetika, o níž se mohou dozvědět návštěvníci stánku ČZU na Zemi živitelce 2026.

Dvaapadesátý ročník mezinárodního agrosalonu se na výstavišti v Českých Budějovicích koná ve dnech 20.-25. srpna 2026 a genetická analýza zabavených živočišných produktů zachycených na Letišti Václava Havla bude na programu hned druhý den, v pátek 21. srpna. Zájemci zde například zjistí, jak vědci pomocí analýzy DNA odhalují nelegální obchod s chráněnými druhy a přispívají k prevenci šíření nebezpečných nákaz. Podrobnosti nabízíme v rozhovoru s dr. Barborou Bolfíkovou z Fakulty tropického zemědělství.

Co představíte z molekulární genetiky na stánku ČZU?

Na našem stánku návštěvníky provedeme celou cestou od biologického vzorku až po určení

jeho původu pomocí DNA. Budou si moci prohlédnout různé typy biologických vzorků a živočišných materiálů, se kterými při výzkumu pracujeme, například trus, tkáň, šupiny, lebky nebo předměty podobné těm, které bývají zabaveny při hraničních kontrolách.

Vysvětlíme, proč často není možné pouhým pohledem poznat, z jakého živočicha zpracovaný výrobek nebo kus masa pochází, a jak nám s jeho identifikací pomáhá DNA. Návštěvníky provedeme celým procesem – od odběru vzorku přes laboratorní analýzu až po porovnání získané genetické informace s databázemi a vyhodnocení výsledku.

Je možné určit druh zvířete i z malého kousku sušeného nebo tepelně upraveného masa?

Velmi často ano. Pro genetickou analýzu stačí poměrně malé množství materiálu. Sušení, vaření, uzení nebo další zpracování DNA postupně poškozují a štěpí ji na kratší úseky, ale neznamená to automaticky, že ji úplně zničí. Právě proto se u silně zpracovaných nebo degradovaných vzorků využívají krátké úseky DNA, které mají větší šanci zůstat zachované.

Úspěšnost samozřejmě závisí na způsobu a intenzitě zpracování a někdy je DNA už příliš poškozená. U řady sušených, vařených nebo jinak zpracovaných masných výrobků je ale druhové určení možné a genetické metody jsou právě v těchto případech velmi užitečné, protože podle vzhledu už často nelze původ materiálu určit vůbec.

Co zajímavého jste už takto zjistili?

Ve spolupráci s Celní správou jsme analyzovali materiály zabavené cestujícím na Letišti Václava Havla a zjišťovali, jaké živočišné druhy se ve skutečnosti ukrývají v převáženém mase a dalších produktech. Velkou část tvořily výrobky z domácích a hospodářských zvířat, mezi vzorky jsme však identifikovali také produkty pocházející z přísně chráněných druhů. Výsledky zároveň ukázaly, že takový převoz není pouze otázkou ochrany přírody a dodržování předpisů. Živočišné produkty mohou představovat také cestu, kterou se přes hranice šíří nejrůznější patogeny. Co přesně jsme v zabavených zavazadlech objevili a které nálezy nás překvapily nejvíce, se návštěvníci dozvědí přímo na našem stánku.

Celý rozhovor čtěte na webu **ŽIVÁ UNIVERZITA**.

<https://www.czu.cz/cs/r-7229-aktuality-czu/zeme-zivitelka-2026-pomoci-dna-vedci-odhaluji-nelegalni-obch.html>